

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Krig Kultur og Danmarks

Citation: Larsen, Karl: "Krig, Kultur og Danmark", i Larsen, Karl: *Krig, Kultur og Danmark*, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, 1916, s. 54. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_17-shoot-idm140615732157136/facsimile.pdf (tilgået 16. oktober 2021)

Anvendt udgave: Krig, Kultur og Danmark

lige saa ulykkebringende som Krigens Soldater og Vaaben.

Det samme gælder de sindrigste Maskiner eller snildeste økonomiske Sammenslutninger som de store *Truster* i vore Dage.

Lige saa vel som det altsammen *kan* være i lige Grad *lykkeskabende*.

Krigen er kulturfremmende først og sidst ved, at den *organiserer*. Heri ligger vel nok den største Kulturmission, *Krigen* fra de ældste Tider har haft og har den Dag i Dag. Uden Organisation *før* *Krigen* og *under* *Krigen*, *ved* *Fronten* og *bag* *Fronten*, indenfor *Hærene* som indenfor den *Befolkning*, der er *Hærenes* Udspring, gives der ingen *Krig*, men kun usystematisk Anvendelse af *Magt*, det, man med *Rette* kan kalde for den *raa* *Magt* i *Modsætning* til *Krigen*, der netop er *Magten* i raffineret Organisation.

Krigens Kulturvirkninger ses aldrig fuldt og klart før længere Tid efter, hvad jo da for *Resten* gælder alle kulturelle *Bevægelser* af hvad *Art* tænkes kan.

Men den *Krig*, vi nu for *Tiden* oplever, *har* allerede under sit *Forløb* vist sin mægtige *Kulturbetødning*.

Et Land som *Storbritannien* er igennem *Krigen* utvivlsomt allerede bragt en lille *Menneskealder* fremad i *Kultur*. Dets hovmodige *Uvidenhed* og *Ugidelighed* har faaet et *Banesaar*, som *Dragen* af *Sct. Georgs Lanse*; *Krigen* *tvang* *Englænderne* til

det, som Freden — paa Trods af talløse Advarsler og Formaninger til Dels fra Landets bedste Mænd — aldrig havde bragt færdig, at samle Befolkningen omkring en Organisation af Landets Industri, Handel og Forsvar paa en Maade, der vil faa den mest dybtgaaende Betydning efter Krigen og kunne indbringe England Milliard paa Milliard af *økonomisk og aandelig* Kapital. En *britisk Renaissance* ikke mindst i indre Forstand *er* opstaaet af Krigen og vil udfolde sig videre bagefter, om saa ogsaa England militært og politisk lider nok saa mange Skuffelser. Erhvervsmæssigt og aandeligt fremgik et nyt England af Krigens dyre Skole. Hvor meget der materielt set er slaaet i Stykker, hvor mange Mennesker, der er gaaet med i Løbet, maa ses i Forhold til denne nye *Aand*, som Krigen har skabt og som vil bringe de Mennesker, der dog rigeligt er bleven tilbage og vil blive til flere, Muligheder for den mangfoldigste Erstatning og Forøgelse af Englands materielle og aandelige Skatte.

Og paa lignende Maade, om end i anden Grad, har Krigen virket indenfor Centralmagterne.

Den nuværende Krig har ogsaa bekræftet Krigens tusindaarige Rolle som *Kulturspreder i mere ydre Forstand*, den som f. Eks. *Alexanderlogene* og *Korstogene* har slaaet uforgængeligt fast.

Selv har jeg set Tyskerne lære fransk Landbrug i de okkuperede Departementer rationellere Drift; højst interessante Skildringer foreligger fra den besejrede Del af Balkan, der sikkert nok har lidt